

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 16 MARCA 1943 r.

/P o p o ł u d n i o w y/.

Dotycząca Polski.

BOSTON, WRUL, 15. III. godz. 22, 45. po francusku.

Przemówienie Stanisława Barana /Barata ?/. Ukazała się książka z przedmową Prezydenta Roosevelta opisująca dzieje pewnego miasta. Dzieje Warszawy, która przejdzie do historii jako współczesne Termopile. Warszawa była miastem otwartym, bez żadnych fortyfikacji, a jednak przez 26 dni stawiała zacietę opór. Miasto było zewsząd otoczone przez Niemców, nie było gazu, elektryczności, wody ani obrony przeciwlotniczej. 19 września Niemcy wystosowali ultimatum z żądaniem poddania miasta. Polacy odpowiedzieli: nie. Przez 7 dni i 7 nocy miasto bezustannie bombardowano i ostrzeliwano. Ludność złożyła hekatombę krwi, zginęło 80 tys. mieszkańców i dwie trzecie miasta zostały zniszczone. Książka opisuje bohaterski opór Warszawian, fatalne warunki egzystencji, wzrost śmiertelności. Świadczy, że nie można podbić narodu kochającego wolność. Naskutek najazdu Hitlera wśród Polaków powszechnie odżyła miłość ojczyzny, bohaterstwo i odwaga. Polacy nie podpisali zawieszenia broni. Każdy Polak, gdy tylko ma broń, walczy. Niemcy obawiają się wychodzić na ulicę w pojedynkę. Warszawa nigdy nie została zdobyta, cierpi jak Oslo, Rotterdam, Belgrad, Kijów, Praga, Ateny, Bruksela, Paryż, wasz Paryż, który również walczy. Po wojnie uczeni przystąpią do wielkiej pracy - napisania historii tych miast. Bohaterska ich walka uniemożliwi nadejście drugiego Hitlera, Mussoliniego czy Tojo.

W Warszawie zginęło szereg Niemców, którzy zaryzykowali wyjście samotnie na ulicę. W Polsce podpalono szereg składów żywności. W rejonie Warszawy partyzanci wykoleili 4 pociągi. W samej Warszawie w biały dzień zabito szpiega, który oddał się na usługi Gestapo; partyzanci zaatakowali komisariat policji, wybili wszystkich policjantów i zabrali broń. Uniieruchomiono wielką elektrownię w Pruszkowie. Na dworcu Warszawa Gdańska spalono 12 wagonów. Na linii Błonie-Szymanów wykolejono 2 pociągi. Partyzanci uwolnili z więzienia grupę patryjotów polskich skazanych na śmierć. Z biur pośrednictwa pracy zabrano liczne listy rekrutacyjne. Na wagonach kolejowych Polacy wypisują kredą słowo "zensta".

Uwaga: W czasie audycji odegrano polski hymn narodowy.

Po polsku, 15. III. godz. 20, 45.

Wychodzący w Bagdadzie "Kurier Polski" ma największy nakład spośród wszystkich pism w językach europejskich na środkowym wschodzie.

Dla uczczenia bohaterskiej obrony Warszawy jeden ze szczytów górskich w Brytyjskiej Kolumbii nazwany został "Warszawa".

Jeden ze statków amerykańskich otrzyma nazwę "J. I. Paderewski". Uroczystość nadania nazwy odbędzie się zapewne 3 maja b.r.

Dyrektor Polskiego Instytutu Naukowego w New-Yorku, prof. Halecki, wygłosi na Uniwersytecie Columbia odczyt o roli Polski w świecie słowiańskim.

Na środkowym wschodzie utworzono batalion saperów kolejowych złożony z byłych kolejarzy polskich.

BERLIN, NPD, po niemiecku, 15. III. godz. 16, 00.

Donoszą, że Sztokholm, że znane czasopismo angielskie Economist wyraża pogląd, że Niemcy wygrali pierwszą rundę w swej ofensywie politycznej. W interesie Niemiec leży przeciwstawianie się jak najsilniejsze w swej propagandzie bolszewikom. Jak wygląda ta sprawa od strony aliantów? Trzeba odpowiedzieć na to, że źle, jak widać z niedawnej wymiany not między rządem rosyjskim i polskim. Nie jest rzeczą przypadku, że tego samego dnia, gdy Stalin przyjął polskiego ambasadora Polacy ogłosili urzędowe oświadczenie, w którym sformułowali swe maksymalne żądania. Wkrótce w podobny sposób postąpili Rosjanie. Jasnym jest, że w interesie Niemców leży, by spór rosyjsko-polski zaostrzył się jak najbardziej.

POLSKIE RADIO im. T. KOSCIUSZKI, po polsku, 15. III. godz. 19, 55.

Radio niemieckie podało, że z Gen.-Gub. wyjechało około miliona robotników do Niemiec i że ludzie ci są jakoby zachwyceni swym losem. Nie będziemy rozchodzić się nad warunki, w jakich przebywają robotnicy cudzoziemscy w Niemczech. Wiadomo też, że Polacy są traktowani najgorzej. Porównując liczby wywiezionych z ogólną ilością mieszkańców Gen.-Gub. zrozumieni, że narodowi polskiemu grozi zniszczenie. Wiemy, że prócz miliona robotników z Gen.-Gub. w Niemczech przebywa drugi milion Polaków: jeńcy i wywiezieni z innych dzielnic. Totalna mobilizacja grozi dalszym wywożeniem naszych rodaków. Tylko czynny opór może ocalić nas od wytepienia.

Godz. 21, 05.

Jedno z pism polskich wychodzących zagranicą umieściło artykuł domagający się Zaolzia. Ci panowie nie mówią o sytuacji w kraju, o cierpieniach narodu polskiego, o milionie Polaków wywiezionych na pracę katorżniczą w Niemczech - ich obchodzi tylko cudza ziemia. Panowie Matuszewscy, Mackiewicz i inni nie wyrzekli się imperializmu. Przeciwnie zabór Zaolzia przyczynił się do izolowania Polski. Na ród nasz jest stanowczo przeciwny wszelkim zaborom, a więc i zaborowi Zaolzia. Nie potrzebujemy obcej ziemi, białoruskiej, litewskiej, ukraińskiej lub czeskiej. Nie chcemy sporów z naszymi braćmi Czechami, naszym celem jest wspólna walka z Hitlerem.

Organ ludowców wypowiedział się za oporem zbrojnym. Tak więc ludowcy rozumieją potrzeby chwili. /Następuje apel do tworzenia oddziałów partyzanckich./

Uwaga: "Dotyczące Polski" patrz także II. Moskwa, po polsku, godz. 23, 15.

II.

Z najważniejszych spraw światowych.

MOSKWA, po polsku, 15. III. godz. 19, 15 i 23, 15.

Eden oświadczył na konferencji prasowej, że konieczną jest i po wojnie współpraca Stanów, W. Brytanii i Sowiec tak, by Niemcy i Japonia nie mogły zagrażać bezpieczeństwu świata. Układ między tymi państwami powinien być oparty na Karcie Atlantyckiej. Eden odmówił komentowania sprawy granic polsko-radzieckich. Co do zatargu między Michajłowiczem a partyzantami jest to zdaniem Edena odbicie wewnętrznych stosunków w Jugosławii.

Niemcy wprowadzają nowe paszporty dla robotników cudzoziemskich, które mają utrudnić opuszczanie Niemiec, a to dlatego, że robotnicy ci "oczerniają" po wyjeździe Rzeszę. Znany hitlerowiec Schmidt oświadczył w Utrechcie, że Niemcy mają "święte prawo" wywożenia robotników na roboty przymusowe do Niemiec.

NEW-YORK, po polsku, 15. III. godz. 18, 45.

Korespondent CBS w Ankarze donosi, że w kołach tureckich panuje przekonanie, że Turcja jest w przededniu najkrytyczniejszej wiosny wojennej, jednakże jest na nią całkowicie przygotowana. Z Ankary donoszą również, że w północnej Grecji Niemcy musieli wprowadzić konwojowanie transportów drogowych.

W Budapeszcie ogłoszono, że 23 Węgrów skazanych zostało na śmierć za wykroczenia przeciw przepisom o zaciemnieniu.

Po niemiecku, 15. III. godz. 19, 15.

W całych Niemczech dziesiątki tysięcy ludzi czekają, tylko na sposobność by zrzucić znienawidzone jarzmo hitlerowskie.

III.

O g ó l n o .

KUJBYSZEW, po polsku, 15. III. godz. 18, 30, 19, 30, 21, 15, 22, 00, 23, 15.

Okrucieństwa niemieckie w Białym. - Odbudowa Stalingradu posuwa się szybko naprzód. - Okrucieństwa niemieckie w Wiaźnie. -

Po czesku, 15. III. godz. 18, 25.

Przenówienie członka parlamentu Czechosłowacji Klementa Gotwalda wzywające do walki zbrojnej z okupantem.

MOSKWA, po polsku, 15. III. godz. 19, 15 i 23, 15.

Gen. Golikow oświadczył, że Niemcy w czasie walk o Charków stracili 200 tys. ludzi.

Straty włoskie na froncie wschodnim wynoszą od początku wojny 175 tys. ludzi, w tym 60 tys. zabitych, 69 tys. rannych i 46 tys. jeńców. Niemcy często w czasie odwrotu rozstrzelali żołnierzy włoskich.

Postępy rywalizacji socjalistycznej ku czci 1 maja.

Bibl. Jag

BRATYSŁAWA, po ukraińsku, 15. III. godz. 23, 00.

Powodem silnego oporu Sowieców jest ogłupienie znacznego odłamu młodzieży rosyjskiej, a równocześnie prymitywizm i bezryślność nieeuropejskich i niearyjskich ludów, z których głównie rekrutuje się armia czerwona.

IV.

Z ostatniej chwili.

KORRESPONDENCI AMERYKANSKY W MOSKWIE, 16. III. godz. 13, 10.

R. Magidoff, NBC. Sytuację obecną można określić w ten sposób, że nowe klęski Rosjan są zupełnie możliwe, natomiast prawdopodobne są dalsze sukcesy rosyjskie. Niemcy poważnie zagrażają liniom sowieckim na południe od Charkowa. W Rosji południowej roztopy są już w całej pełni, jednak jest tam dość duża sieć dróg o nawierzchni twardej. Na północy roztopy dopiero się zaczęły. W miarodajnych kołach sowieckich sądzą, że niebawem wielkim polem bitwy stanie się Francja.

BERLIN, NPD, po niemiecku, 16. III. godz. 13, 30.

Komentując wizytę Edena, New-York Times pisze, że Rosja przekonała się obecnie, że nie sama jedna ponosi ciężar wojny, a równocześnie także, że nie sama jedna będzie zawierać pokój.

RZYM, po francusku, 16. III. godz. 13, 30.

Gen. Franco mianował przewodniczącym Korteżów p. Elbao, dotychczasowego ministra sprawiedliwości. Następcą jego na tym ostatnim stanowisku został p. Perez.

Donoszą z Tokio, że delegat apostolski, Manella, zwiedził w imieniu Papieża obozy koncentracyjne dla osób cywilnych i stwierdził, że warunki pobytu są dobre i odżywianie zdrowe.

Gen. Bergeret ma być usunięty ze swego obecnego stanowiska.

Donoszą z Helsinek, że szkody w Finlandii spowodowane przez naloty wynoszą dotąd równowartość 1 miljarda marek fińskich.

NBC, /New-York/, po angielsku, 16. III. godz. 14, 10.

Jak donoszą z Londynu, rozpoczęto już masową produkcję nowego typu samolotu, który przeznaczony jest głównie dla celów inwazji Europy. Samolot ma uzbrojenie, które pozwala mu zniszczyć każdy czołg, który trafi.

Gen. de Gaulle odbył dzisiaj narady z wybitnymi przedstawicielami Walczącej Francji w sprawie propozycji gen. Giraud. Należy przypuszczać, że gen. de Gaulle odpowie na propozycje przychylnie już w najbliższym czasie.

MOSKWA, po niemiecku, 16. III. godz. 14, 15.

Według ostatnich wiadomości z Francji, opór patryjotów francuskich, walczących w górach niedaleko od granicy szwajcarskiej, znacznie się wzmógł. Niemcy wystosowali do nich ultimatum, którego termin upływa dzisiaj wieczorem. W związku z tym policja francuska, na rozkaz władz niemieckich, urządziła wielkie obławy w kilku miastach południowych. Największa obława odbyła się w Lyonie, gdzie zaarrestowano kilkaset osób.

[The page contains extremely faint and illegible text, likely bleed-through from the reverse side. The text is scattered across the page and is not readable.]